

УДК 316.4

DOI:10.5281/zenodo.11857641

Н.В. Шандова, д-р екон. наук, проф. (ХНТУ, Хмельницький)

В.В. Стемковський, здоб. ступ. PhD (ХНТУ, Хмельницький)

ТРЕНДИ СОЦІАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Соціальне інвестування, також відоме як інвестиції з урахуванням ESG-факторів (Environmental, Social, Governance), набуває значущості у всьому світі, що відображається у збільшенні обсягу керованих активів з урахуванням ESG-критеріїв та у зростаючому інтересі з боку як інституційних, так і роздрібних інвесторів. Так, за даними Global Sustainable Investment Alliance (GSIA), глобальні стійкі інвестиції досягли \$35,3 трлн 2020 року, що на 15% більше порівняно з 2018 роком, водночас частка стійких інвестицій становить 36% усіх керованих активів у всьому світі. Розглядаючи внесок регіонів у збільшення частки стійких інвестицій, необхідно зазначити, що лідером за обсягом стійких інвестицій залишається Європа, де інвестиції сягнули \$12,0 трлн 2020 року, що становить 48% усіх європейських активів під управлінням; у Північній Америці стійкі інвестиції зросли до \$17,1 трлн 2020 року, що становить 33% усіх активів під управлінням у регіоні; в Азійсько-Тихоокеанському регіоні стійкі інвестиції збільшилися до \$4,5 трлн 2020 року [1].

Соціальні інвестиції охоплюють широкий спектр тем і напрямів. Ці інвестиції спрямовані на підтримку проєктів і компаній, які не тільки приносять фінансовий прибуток, а й сприяють розв'язанню соціальних та екологічних проблем. Сьогодні основними темами соціальних інвестицій є:

- сталий розвиток та охорона довкілля, у межах якої набувають розвитку: відновлювані джерела енергії (сонячна, вітрова, гідроенергетика), енергоефективність (підтримка технологій і проєктів, спрямованих на поліпшення енергоефективності будівель, транспорту та промисловості), управління відходами (інвестиції в переробку, утилізацію та управління відходами для зменшення забруднення й ефективного використання ресурсів), збереження біорізноманіття (проєкти із захисту лісів, океанів та інших екосистем, а також збереження рідкісних тварин та інших видів тварин);

- соціальне благополуччя, що охоплює: охорону здоров'я (інвестиції в медичні заклади, доступ до охорони здоров'я, фармацевтичні дослідження і технології, що поліпшують якість медичної допомоги), освіту (фінансування освітніх установ, програм

професійного навчання, а також технологій та інновацій у сфері освіти), житлові умови (проекти з будівництва доступного житла та покращення умов проживання в незаможних районах), соціальну інклюзію та рівність (проекти, спрямовані на підтримку гендерної рівності), управління та етику (проекти, що спрямовані на підтримку гендерної рівності);

- управління та етика, що включає: корпоративне управління (підтримка компаній з високими стандартами корпоративного управління, прозорістю та відповідальністю), етику бізнесу (підтримка компаній, що дотримуються етичних норм і стандартів, запобігають корупції та сприяють чесній діловій практиці), прозорість та звітність (підтримка ініціатив з покращення розкриття інформації та звітування компаній щодо своїх соціально відповідальних практик).

Таким чином, тематика соціальних інвестицій охоплює безліч напрямів, які сприяють сталому розвитку та соціальному благополуччю. Інвестори, орієнтовані на ESG-фактори, прагнуть не тільки отримати фінансовий прибуток, а й внести позитивні зміни в суспільство і навколишнє середовище.

З іншого боку, інтеграція чинників ESG в інвестиційні рішення допомагає компаніям не тільки управляти ризиками, підвищувати довгострокову прибутковість, робити внесок у сталий розвиток, а також сприяє розвитку людського капіталу, реалізуючи проекти, що поліпшують якість освіти, охорону здоров'я, умови праці та соціального захисту. Ці інвестиції створюють можливості для професійного та особистісного зростання, покращуючи добробут населення та сприяючи сталому соціально-економічному розвитку.

Соціальне інвестування стає більш популярним і поширеним у світі, тому що дедалі все більше людей та організацій визнають необхідність врахування соціальних та екологічних чинників під час ухвалення рішень про інвестування. Однак для розвитку на вітчизняних теренах, для залучення більшої кількості інвесторів та створення стійкої фінансової екосистеми, соціальне інвестування має супроводжуватися ефективними інформаційними кампаніями з роз'яснення та обговорення напрямів, механізмів і ефектів соціального інвестування. Для досягнення цієї мети пропонуємо низку заходів, зокрема:

- реалізація освітніх програм і семінарів для інвесторів, менеджерів фондів і фінансових консультантів з питань сталого розвитку та соціального інвестування, просування освітніх курсів в університетах і на онлайн-платформах, що фокусуються на сталому та соціально відповідальному інвестуванні;

- організація міжнародних конференцій за темою соціального інвестування, де учасники можуть обмінюватися досвідом, обговорювати останні тенденції та встановлювати ділові контакти, спеціалізованих форумів і круглих столів за участю представників бізнесу, уряду, академічного співтовариства та громадянського суспільства для обговорення та просування ідей соціального інвестування;

- проведення інформаційних кампаній у ЗМІ, соціальних мережах і на спеціалізованих платформах для підвищення обізнаності про важливість і переваги соціального інвестування, поширення звітів, досліджень і кейс-стаді, які демонструють успішні приклади соціального інвестування та його позитивний вплив на суспільство і навколишнє середовище;

- розробка та впровадження стандартів і рейтингів ESG, які допоможуть інвесторам оцінювати компанії та фонди з погляду їхньої соціальної та екологічної відповідальності;

- розробка державних програм і надання субсидій для підтримки проєктів соціального інвестування та стимулювання компаній до впровадження ESG-практик;

- запровадження нормативних вимог для компаній щодо розкриття інформації про свою ESG діяльність та забезпечення прозорості в питаннях сталого розвитку;

- розвиток партнерства з неурядовими організаціями, що опікуються питаннями сталого розвитку та соціальної відповідальності, для реалізації спільних проєктів і програм тощо.

Соціальне інвестування повинне відігравати ключову роль у сталому розвитку України, сприяючи економічному зростанню, поліпшенню екологічної ситуації та соціальному добробуту. Впровадження та підтримка ESG-практик допоможе Україні інтегруватися в глобальні фінансові ринки, залучати міжнародні інвестиції та створити більш справедливе і стійке суспільство.

Інформаційні джерела

1. Hand D., Ringel B., Danel A. Sizing the Impact Investing Market: 2022. The Global Impact Investing Network (GIIN). New York. 2022.

2. Larcker D., Tayan B. Investing in Human Capital: The Value of Social Responsibility in Enhancing Employee Engagement. Stanford Graduate School of Business. URL: <https://www.gsb.stanford.edu/>